

180/2015 Sb.**VYHLÁŠKA**

ze dne 9. července 2015

o pracích a pracovištích, které jsou zakázány těhotným zaměstnankyním, zaměstnankyním, které kojí, a zaměstnankyním-matkám do konce devátého měsíce po porodu, o pracích a pracovištích, které jsou zakázány mladistvým zaměstnancům, a o podmínkách, za nichž mohou mladiství zaměstnanci výjimečně tyto práce konat z důvodu přípravy na povolání (vyhláška o zakázaných pracích a pracovištích)

Ministerstvo zdravotnictví stanoví podle § 238 odst. 1 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění zákona č. 365/2011 Sb., a v dohodě s Ministerstvem průmyslu a obchodu a Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy podle § 246 odst. 2 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění zákona č. 365/2011 Sb.:

§ 1 [\[Komentář WK\]](#)

Tato vyhláška zapracovává příslušné předpisy Evropské unie¹⁾ a v návaznosti na přímo použitelný předpis Evropské unie²⁾ upravuje

a) práce a pracoviště, které jsou zakázány těhotným zaměstnankyním, zaměstnankyním, které kojí, a zaměstnankyním-matkám do konce devátého měsíce po porodu,

b) práce a pracoviště, které jsou zakázány mladistvým zaměstnancům a podmínky, za nichž mohou mladiství zaměstnanci výjimečně tyto práce konat z důvodu přípravy na povolání.

§ 2 [\[Komentář WK\]](#)

(1) Těhotným zaměstnankyním jsou zakázány práce

- a) rizikové³⁾, s výjimkou
1. prací zařazených podle jiného právního předpisu upravujícího zařazování prací do kategorií⁴⁾ jako rizikové pro faktor psychická zátěž podle kritéria práce v noční době,
  2. prací uvedených v písmenu l), pokud lze u těhotné zaměstnankyně prokázat imunitu proti biologickému činiteli, který přichází při dané práci v úvahu, a
  3. prací, pro které podmínky jejich výkonu stanoví právní předpisy upravující využívání jaderné energie a ionizující zařízení,
- b) vyžadující používání izolačních dýchacích přístrojů,
- c) vykonávané velkými svalovými skupinami s převažující dynamickou složkou svalové práce podle jiného právního předpisu upravujícího podmínky ochrany zdraví při práci⁵⁾,
1. při nichž minutový přípustný energetický výdej překračuje 14,5 kJ/minutu a průměrný směnový energetický výdej překračuje 3,4 MJ,
  2. spojené s ruční manipulací s břemenem, jehož hmotnost při občasně manipulaci překračuje 10 kg nebo při časté manipulaci 5 kg,
  3. při nichž směnová kumulativní hmotnost ručně manipulovaného břemene překračuje 2 000 kg za průměrnou směnu,
  4. vykonávané vsedě, spojené s častým zvedáním nebo přenášením břemene o hmotnosti vyšší než 2 kg,
  5. spojené se zaujímáním pracovní polohy v hlubokém předklonu, vkleče, v dřepu, vleže, ve stoji na špičkách, s rukama nad výškou ramen, s rotací trupu nebo úklony trupu o více než 10 stupňů, jde-li o opakující se pracovní úkony,
  6. spojené s tlakem na břicho,
  7. při nichž nelze upravit parametry pracovního místa s ohledem na antropometrické změny těla,
  8. vykonávané v pracovní poloze vstoje nebo vsedě s převahou statické složky práce bez možnosti její změny,
  9. spojené s přepravou břemene pomocí jednoduchého bezmotorového prostředku, při nichž je vynakládaná tažná síla 115 N nebo tlačná síla vyšší než 160 N,
- d) vykonávané ve vnučeném pracovním tempu⁵⁾,
- e) při nichž by mohly být vystaveny rázům⁶⁾,
- f) spojené s expozicí celkovým horizontálním nebo vertikálním vibracím⁶⁾, překračujícím přípustný expoziční limit snížený o 10 dB,
- g) spojené s expozicí chemickým látkám nebo chemickým směsím označovaným standardními větami označujícími specifickou rizikovitost podle jiného právního předpisu upravujícího chemické látky nebo chemické směsi⁷⁾ nebo standardními větami o nebezpečnosti podle přímo použitelného předpisu Evropské unie²⁾
1. způsobujícím akutní nebo chronické otravy s těžkými nebo nevratnými účinky pro zdraví s větami R 23, R 24, R 25, R 26, R 27, R 28 nebo R 39 nebo jejich kombinacemi nebo s větou R 68 v kombinaci s větami R 20, R 21 nebo R 22 nebo s větou R 48 v kombinaci s větami R 23, R 24 nebo R 25 anebo s větami H300, H301, H310, H311, H330 nebo H331 nebo jejich kombinacemi nebo s větami H370, H371 nebo H372,
  2. klasifikovaným jako karcinogen kategorie 1, 2 nebo 3 s větami R 45, R 49 nebo R 40 anebo karcinogen kategorie 1A, 1B nebo 2 s větami H350, H350i nebo H351,
  3. klasifikovaným jako mutagen kategorie 1, 2 nebo 3 s větami R 46 nebo R 68 anebo mutagen v zárodečných buňkách kategorie 1A, 1B nebo 2 s větami H340 nebo H341,
  4. toxickým pro reprodukci s účinkem na plod v těle matky kategorie 1, 2 nebo 3 s větami R 61 nebo R 63 anebo kategorie 1A, 1B nebo 2 s větami H360, H360D, H360FD, H360Fd, H360Df, H361, H361d nebo H361fd,
  5. senzibilizujícím dýchací cesty nebo kůži s větami R 42 nebo R 43 nebo jejich kombinacemi anebo s větami H334 nebo H317,
- h) spojené s expozicí jiným chemickým látkám nebo chemickým směsím neuvedeným v písmenu g), pokud nelze na podkladě vyhodnocení zdravotních rizik vyloučit, že nedojde k poškození zdraví těhotné zaměstnankyně nebo plodu,
- i) při výrobě léčiv nebo veterinárních přípravků, obsahujících hormony, antibiotika nebo jiné biologicky vysoce účinné látky, pokud nelze na podkladě vyhodnocení zdravotních rizik vyloučit, že nedojde k poškození zdraví těhotné zaměstnankyně nebo plodu,
- j) při výrobě cytostatik nebo antimitotických léků, jejich přípravě k injekční aplikaci, při jejím provádění nebo při ošetřování pacientů léčených cytostatiky nebo antimitotickými léky,
- k) spojené s expozicí prachu tvrdých dřev s karcinogenními účinky⁵⁾,
- l) spojené s expozicí viru zarděnek, jinému biologickému činiteli skupin 2 až 4⁵⁾ zařazené jako rizikové³⁾ nebo původci toxoplasmosy, pokud nelze u těhotné zaměstnankyně prokázat imunitu proti biologickému činiteli, který přichází při dané práci v úvahu.
- (2) Těhotným zaměstnankyním jsou dále zakázány práce
- a) při výrobě a zpracování výbušnin nebo výbušných předmětů a při zacházení s nimi⁸⁾,
  - b) při nichž hrozí zhroutilí konstrukce, staveb nebo pád předmětů,
  - c) ve výškách nad 1,5 m, nad volnou hloubkou přesahující 1,5 m nebo na souvislé ploše, jejíž sklon od vodorovné roviny je 10 stupňů a větší,
  - d) na zařízeních vysokého elektrického napětí,
  - e) při ošetřování zvířat vyžadujících zvláštní péči podle jiného právního předpisu upravujícího stanovení druhů zvířat vyžadujících zvláštní péči⁹⁾,
  - f) související s chovem zvířat podle jiného právního předpisu upravujícího způsob organizace práce a pracovních postupů při práci související s chovem zvířat¹⁰⁾,

- g) při porážení zvířat na jatkách,
  - h) vykonávané v prostoru uzavřených nádob nebo nádrží,
  - i) při ošetřování pacientů umístěných v uzavřených psychiatrických odděleních,
  - j) těžební v podzemí.
- (3) Těhotným zaměstnankyním je zakázáno pracovat na pracovištích, kde
- a) je tlak vzduchu vyšší než okolní atmosférický tlak o více než 20 kPa,
  - b) je koncentrace kyslíku v ovzduší nižší než 20 % objemových,
  - c) jsou překračovány nejvyšší přípustné hodnoty neionizujícího záření stanovené pro obyvatelstvo jiným právním předpisem upravujícím ochranu zdraví před účinky neionizujícího záření¹¹⁾,
  - d) podle hodnocení zdravotních rizik zaměstnavatelem expozice chemickým látkám nebo směsím nebo biologickým činitelům skupin 2 až 4 může ohrozit jejich zdraví nebo zdraví plodu.

§ 3 [\[Komentář WK\]](#)

- (1) Kojícím zaměstnankyním jsou zakázány práce a pracoviště
- a) uvedené v [§ 2 odst. 1 písm. g\), i\) a k\)](#) a [odst. 2 písm. j\)](#),
  - b) s chemickými látkami nebo chemickými směsmi poškozujícími kojení prostřednictvím mateřského mléka označovanými větami R 64 nebo H362,
  - c) s chemickými látkami nebo chemickými směsmi toxickými pro reprodukci s účinkem na fertilitu označovanými větami R 60 nebo R 62 nebo jejich kombinacemi anebo s větami H360, H360F, H360FD, H360Fd, H360Df, H361, H361f nebo H361fd.
- (2) Kojícím zaměstnankyním jsou dále zakázány práce a pracoviště, kde podle hodnocení zdravotních rizik zaměstnavatelem expozice chemickým látkám nebo směsím může ohrozit jejich zdraví nebo zdraví kojení.

§ 4 [\[Komentář WK\]](#)

Zaměstnankyním-matkám do konce devátého měsíce po porodu jsou zakázány práce a pracoviště uvedené

- a) v [§ 2 odst. 1 písm. a\)](#), jde-li o rizikové práce s vibracemi nebo rizikové práce v zátěži teplem nebo chladem,
- b) v [§ 2 odst. 1 písm. b\), c\)](#) bodech 1 až 6 a bodě 8, [písm. d\)](#) a [e\)](#),
- c) v [§ 2 odst. 2\)](#),
- d) v [§ 2 odst. 3 písm. a\) a b\)](#).

§ 5 [\[Komentář WK\]](#)

- (1) Mladistvým zaměstnancům jsou zakázány práce
- a) rizikové³⁾,
  - b) vyžadující používání izolačních dýchacích přístrojů,
  - c) vykonávané velkými svalovými skupinami s převažující dynamickou složkou svalové práce podle jiného právního předpisu upravujícího podmínky ochrany zdraví při práci⁵⁾,
    1. při nichž jsou překračovány hygienické limity energetického výdeje pro dívky nebo chlapce,
    2. spojené s ruční manipulací s břemenem, jehož hmotnost při občasně manipulaci překračuje u chlapců 20 kg nebo při časté manipulaci 15 kg, u dívek pak při občasně manipulaci 15 kg nebo při časté manipulaci 10 kg,
    3. při nichž směnová kumulativní hmotnost ručně manipulovaného břemene překračuje u chlapců 5 500 kg a u dívek 4 000 kg za průměrnou směnu,
    4. vykonávané vsedě chlapci, spojené s častým zvedáním a přenášením břemene o hmotnosti vyšší než 4,5 kg, nebo dívkami o hmotnosti vyšší než 2,5 kg,
    5. spojené s přepravou břemene pomocí jednoduchého bezmotorového prostředku, při nichž je chlapci vynakládaná tažná síla vyšší než 150 N nebo tlačná síla vyšší než 200 N nebo při nichž je dívkami vynakládaná tažná síla vyšší než 115 N nebo tlačná síla vyšší než 160 N,
  - d) vykonávané ve vnuceném pracovním tempu⁵⁾,
  - e) se zdroji ionizujícího záření¹¹⁾,
  - f) spojené s expozicí chemickým látkám nebo chemickým směsím označovaným standardními větami označujícími specifickou rizikovost podle jiného právního předpisu upravujícího chemické látky nebo chemické směsi⁷⁾ nebo standardními větami o nebezpečnosti podle přímo použitelného předpisu Evropské unie²⁾
    1. způsobujícím akutní nebo chronické otravy s těžkými nebo nevratnými účinky pro zdraví s větami R 23, R 24, R 25, R 26, R 27, R 28 nebo R 39 nebo jejich kombinacemi nebo s větou R 68 v kombinaci s větami R 20, R 21 nebo R 22 nebo s větou R 48 v kombinaci s větami R 20, R 21, R 22, R 23, R 24, R 25 nebo s větou R 33 anebo s větami H300, H301, H310, H311, H330 nebo H331 nebo jejich kombinacemi nebo s větami H370, H371, H372 nebo H373,
    2. klasifikovaným jako karcinogen kategorie 1, 2 nebo 3 s větami R 45, R 49 nebo R 40 anebo karcinogen kategorie 1A, 1B nebo 2 s větami H350, H350i nebo H351,
    3. klasifikovaným jako mutagen kategorie 1, 2 nebo 3 s větami R 46 nebo R 68 anebo mutagen v zárodečných buňkách kategorie 1A, 1B nebo 2 s větami H340 nebo H341,
    4. toxickým pro reprodukci kategorie 1, 2 nebo 3 s větami R 60 nebo R 61, R 62 nebo R 63 anebo kategorie 1A, 1B nebo 2 s větami H360, H360D, H360F, H360FD, H360Fd, H360Df, H361d, H361, H361f nebo H361fd,
    5. senzibilizujícím dýchací cesty nebo kůži s větami R 42 nebo R 43 nebo jejich kombinacemi anebo s větami H334 nebo H317,
    6. žíravým s větami R 34 nebo R 35 anebo s větou H314,
    7. dráždivým s větou R 41 anebo způsobující vážné poškození očí s větou H318,
    8. zdraví škodlivým s větou R 65 anebo nebezpečným při vdechnutí s větou H304,
    9. jako kapalinami s větami R 11 nebo R 12 anebo s hořlavými kapalinami kategorie 1 nebo 2 s větami H224 nebo H225, hořlavými plyny kategorie 1 nebo 2 s větou H220 nebo H221, s aerosoly kategorie 1 s větou H222, samovolně reagujícími látkami a směsmi typu A, B, C nebo D s větami H240, H241 nebo H242, výbušninami kategorie nestabilní výbušniny s větou H200 nebo výbušninami podtřídy 1.1 s větou H201, 1.2 s větou H202, 1.3 s větou H203, 1.4 s větou H204 nebo 1.5 s větou H205 anebo s organickými peroxidy typu A nebo B s větou H240 nebo H241,
  - g) spojené s expozicí prachu tvrdých dřev s karcinogenními účinky⁵⁾,
  - h) při výrobě léčiv nebo veterinárních přípravků, obsahujících hormony, antibiotika nebo jiné biologicky vysoce účinné látky,
  - i) při výrobě cytostatik nebo antimitotických léků, jejich přípravě k injekční aplikaci, při jejím provádění nebo při ošetřování pacientů léčených cytostatiky nebo antimitotickými léky.
- (2) Mladistvým zaměstnancům jsou dále zakázány práce
- a) při výrobě a zpracování výbušnin nebo výbušných předmětů a zacházení s nimi⁸⁾,
  - b) ve výškách nad 1,5 m, nad volnou hloubkou přesahující 1,5 m nebo na souvislé ploše, jejíž sklon od vodorovné roviny je 10 stupňů a

větší,

c) na zařízeních vysokého elektrického napětí,

d) vykonávané v prostoru uzavřených nádob nebo nádrží,

e) na zařízeních pro výrobu, uskladňování nebo používání stlačených, kapalných nebo rozpuštěných plynů,

f) při nichž hrozí zhroutil konstrukce, staveb nebo pád předmětů,

g) při ošetřování zvířat vyžadujících zvláštní péči podle jiného právního předpisu upravujícího stanovení druhů zvířat vyžadujících zvláštní péči⁹⁾,

h) při porážení zvířat na jatkách,

i) se sudy, kanystry nebo podobnými nádobami, které obsahují chemické látky nebo chemické směsi uvedené v odstavci 1 písm. f).

(3) Mladistvým zaměstnancům je zakázáno pracovat na pracovištích, kde

a) je tlak vzduchu vyšší než okolní atmosférický tlak o více než 20 kPa,

b) je koncentrace kyslíku v ovzduší nižší než 20 % objemových,

c) se pracuje se zdrojem ionizujícího záření,

d) podle hodnocení zdravotních rizik zaměstnavatelem expozice chemickým látkám nebo chemickým směsím nebo biologickým činitelům skupin 2 až 4 může ohrozit jejich zdraví.

(4) Zákaz prací mladistvým zaměstnancům se nevztahuje na práce, při nichž se mladiství zaměstnanci připravují na povolání, pokud jsou vykonávány pod soustavným odborným dozorem a organizací práce nebo jinými opatřeními je zajištěna dostatečná ochrana jejich zdraví,

a) zařazené podle odstavce 1 písm. a) jako rizikové pro faktory zátěž teplem, chladem, hluk, vibrace nebo pracovní poloha, pokud lze na podkladě vyhodnocení zdravotních rizik vyloučit, že nedojde k poškození zdraví,

b) uvedené v odstavci 1 písm. f) bodech 7 a 8, písm. h) a písm. i), pokud lze na podkladě vyhodnocení zdravotních rizik vyloučit, že nedojde k poškození zdraví.

c) uvedené v odstavci 2 písm. b), c), e), g) a h),

d) uvedené v odstavci 1 písm. e) a vykonávané za podmínek stanovených právními předpisy upravujícími využívání jaderné energie a ionizujícího záření, jde-li o mladistvé ve věku od 16 do 18 let věku.

§ 6 [\[Komentář WK\]](#)

Na mladistvé zaměstnankyně, které jsou těhotné, kojící nebo matky do konce devátého měsíce po porodu, se vedle zákazů stanovených v [§ 2](#), [3](#) nebo [4](#) vztahují též zákazy stanovené v [§ 5](#) odst. 1 až 3; ustanovení [§ 5](#) odst. 4 se nepoužije.

§ 7 [\[Komentář WK\]](#)

Vyhláška č. [288/2003 Sb.](#), kterou se stanoví práce a pracoviště, které jsou zakázány těhotným ženám, kojícím ženám, matkám do konce devátého měsíce po porodu a mladistvým, a podmínky, za nichž mohou mladiství výjimečně tyto práce konat z důvodu přípravy na povolání, se zrušuje.

§ 8 [\[Komentář WK\]](#)

Tato vyhláška nabývá účinnosti prvním dnem druhého kalendářního měsíce následujícího po dni jejího vyhlášení.

Ministr:

MUDr. Němeček, MBA, v. r.

1) Směrnice Rady [92/85/EHS](#) ze dne 19. října 1992 o zavádění opatření pro zlepšení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci těhotných zaměstnankyň a zaměstnankyň krátce po porodu nebo kojících zaměstnankyň (desátá směrnice ve smyslu čl. 16 odst. 1 směrnice [89/391/EHS](#)), ve znění směrnic [2007/30/ES](#) a [2014/27/EU](#).

Směrnice Rady [94/33/ES](#) ze dne 22. června 1994 o ochraně mladistvých pracovníků.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady [2007/30/ES](#) ze dne 20. června 2007, kterou se mění směrnice Rady [89/391/EHS](#), její samostatné směrnice a směrnice Rady [83/477/EHS](#), [91/383/EHS](#), [92/29/EHS](#) a [94/33/ES](#) za účelem zjednodušení a racionalizace zpráv o praktickém uplatňování, ve znění směrnic [2007/30/ES](#) a [2014/27/EU](#).

Směrnice Evropského parlamentu a Rady [2014/27/EU](#) ze dne 26. února 2014, kterou se mění směrnice Rady [92/58/EHS](#), [92/85/EHS](#), [94/33/ES](#), [98/24/ES](#) a směrnice Evropského parlamentu a Rady [2004/37/ES](#) s cílem uvést je do souladu s nařízením (ES) č. [1272/2008](#) o klasifikaci, označování a balení látek a směsí.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady [2006/54/ES](#) ze dne 5. července 2006 o zavedení zásady rovných příležitostí a rovného zacházení pro muže a ženy v oblasti zaměstnání a povolání.

2) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. [1272/2008](#) ze dne 16. prosince 2008 o klasifikaci, označování a balení látek a směsí, o změně a zrušení směrnic [67/548/EHS](#) a [1999/45/ES](#) a o změně nařízení (ES) č. [1907/2006](#).

3) [§ 39 odst. 1 zákona č. 258/2000 Sb.](#), o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění zákona č. [13/2002 Sb.](#)

4) Vyhláška č. [432/2003 Sb.](#), kterou se stanoví podmínky pro zařazování prací do kategorií, limitní hodnoty ukazatelů biologických expozičních testů, podmínky odběru biologického materiálu pro provádění biologických expozičních testů a náležitosti hlášení prací s azbestem a biologickými činiteli, ve znění vyhlášky č. [107/2013 Sb.](#)

5) Nařízení vlády č. [361/2007 Sb.](#), kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci, ve znění pozdějších předpisů.

6) Nařízení vlády č. [272/2011 Sb.](#), o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací.

7) Zákon č. [350/2011 Sb.](#), o chemických látkách a chemických směsích a o změně některých zákonů (chemický zákon), ve znění pozdějších předpisů.

8) Například zákon č. [61/1988 Sb.](#), o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. [83/2013 Sb.](#), o označování a sledovatelnosti výbušnin pro civilní použití. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. [1272/2008](#) o klasifikaci, označování a balení látek a směsí, o změně a zrušení směrnic [67/548/EHS](#) a [1999/45/ES](#) a o změně nařízení (ES) č. [1907/2006](#) v platném znění.

9) Vyhláška č. [411/2008 Sb.](#), o stanovení druhů zvířat vyžadujících zvláštní péči, ve znění vyhlášky č. [205/2011 Sb.](#)

10) Nařízení vlády č. [27/2002 Sb.](#), kterým se stanoví způsob organizace práce a pracovních postupů, které je zaměstnavatel povinen zajistit při práci související s chovem zvířat.

11) Nařízení vlády č. [1/2008 Sb.](#), o ochraně zdraví před neionizujícím zářením, ve znění nařízení vlády č. [106/2010 Sb.](#)